Co-funded by the European Union

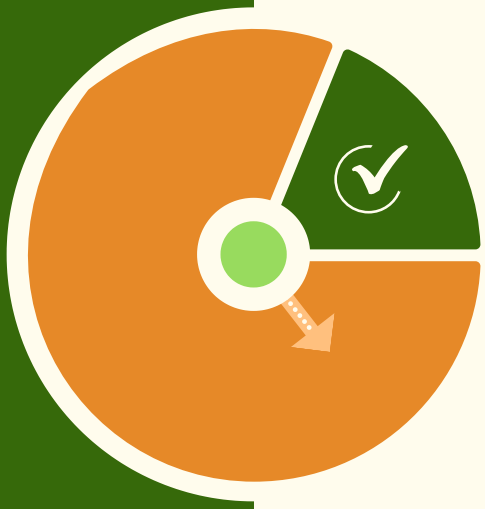
CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE, PROVIDING EXPERTISE

Biodiversitatea urbană în Municipiul București

Raport de monitorizare

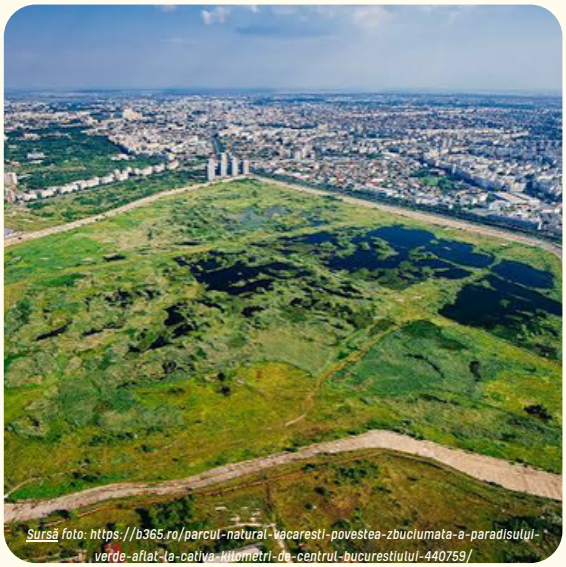
Octombrie 2026

Cuprins

1. **Sumar executiv**.....*3*
2. **Introducere**.....*5*
3. **Cadrul instituțional și responsabilitățile instituțiilor monitorizare**.....*7*
4. **Cadrul strategic și obiectivele de mediu**.....*8*
5. **Obiective și metodologia de monitorizare**.....*9*
6. **Investiții relevante pentru biodiversitatea urbană**.....*11*
7. **Participarea publică și implicarea tinerilor în guvernanța biodiversității urbane**.....*12*
8. **Indicatori privind calitatea mediului**.....*13*
9. **Constatări privind implementarea**.....*15*
10. **Recomandări pentru îmbunătățirea implementării și a transparenței**.....*18*
11. **Bibliografie**.....*19*

01 SUMAR EXECUTIV

Sursă foto: https://b365.ro/parcul-natural-vacaresti-povestea-zbuciumata-a-paradisului-verde-aflat-la-cativa-kilometri-de-centrul-bucurestiului-440759/

RRaportul evaluează implementarea politicilor publice privind biodiversitatea urbană și administrarea Parcului Natural Văcărești, arie protejată de 183 de hectare din București, punând accent pe finanțare, măsurile de conservare, transparența instituțională și participarea publică. Parcul adăpostește, potrivit surselor analizate, **331 de specii și subspecii floristice**, dintre care **266 native**, și aproximativ **170-180 de specii de păsări** raportate în monitorizări anterioare, ceea ce îl face una dintre cele mai importante componente ale infrastructurii verzi cu potențial ecologic din interiorul orașului.

Pentru a analiza modul în care acest patrimoniu natural este administrat și protejat în practică, metodologia cuprinde analiza documentelor online legate de strategii și bugete, precum și solicitări în baza **Legii nr. 544/2001**, interviuri cu cetățeni și conducerea Administrației Parcului Natural Văcărești (APNV), monitorizarea platformelor „citizen science" (*iNaturalist, Ornitodata, eBird*) și observații calitative pe teren.

Câți bani sunt alocați pentru administrarea Parcului Natural Văcărești și cât ajunge efectiv la protejarea biodiversității? Analiza financiară arată că APNV a avut în 2025 un buget de aproximativ **5,17 milioane lei** aprobat pentru administrarea și funcționarea parcului, din care au fost executate circa **3,9 milioane lei (75%)**. Planul de Management estimează un necesar de **6,48 milioane de lei** pentru implementarea măsurilor de conservare, dintre care **4,4 milioane lei** pentru specii și habitate. Bugetul APNV este orientat în principal către cheltuieli de funcționare curentă (salarii, pază, salubrizare), în timp ce, potrivit analizei bugetare realizate de echipă, protecția și monitorizarea biodiversității reprezintă **sub 10% din fondurile APNV**. Astfel, rezultatele indică diferențe între obiectivele și măsurile prevăzute în Planul de Management și resursele și instrumentele disponibile pentru implementarea acestora. În plus, documentele analizate nu evidențiază o linie bugetară distinctă dedicată măsurilor de conservare a speciilor și habitatelor.

Observația desfășurată pe teren a identificat atât elemente care indică menținerea unor funcții ecologice și a biodiversității, cât și riscuri și presiuni antropice, printre care deșeuri, urme ale nerespectării regulilor de vizitare, eutrofizare și colmatare, precum și probleme de accesibilitate fizică.

01 SUMAR EXECUTIV

În cele două ore de observație de teren nu au fost identificați agenți de pază activi, aspect care trebuie interpretat ca o constatare punctuală, nu ca dovadă a absenței permanente a serviciului de pază.

Relația dintre cetățeni și administrație reprezintă o altă dimensiune importantă a monitorizării. Cele 12 interviuri realizate cu cetățenii indică dificultăți de înțelegere a responsabilităților instituționale privind administrarea spațiilor verzi și un nivel redus de participare a respondenților la consultări publice. Având în vedere numărul redus de interviuri și caracterul calitativ al eșantionului, aceste rezultate descriu percepțiile persoanelor intervievate și nu pot fi generalizate la nivelul populației Bucureștiului sau al tinerilor din municipiu.

Pe baza acestor constatări, pentru îmbunătățirea administrării și monitorizării, cercetarea recomandă finalizarea și operaționalizarea registrului digital GIS al spațiilor verzi de către PMB, consolidarea colaborării cu ONG-urile și utilizarea unor indicatori standardizați pentru monitorizarea biodiversității și habitatelor, dublate de instrumente de „citizen science" care pot contribui la colectarea de date și la implicarea comunității în monitorizarea biodiversității urbane.

02 INTRODUCERE

De ce este atât de importantă protejarea Parcului Natural Văcărești într-un oraș precum Bucureștiul? Tema monitorizată se află la intersecția dintre politicile de mediu urban, transparența bugetară, echitatea socială și participarea comunității la luarea deciziilor publice, având ca obiect central Parcul Natural Văcărești. Parcul este o arie naturală protejată din interiorul capitalei și găzduiește **36 de specii de interes conservativ**, conform propriului Plan de Management. Ca zonă umedă urbană, aceasta oferă beneficii ecologice importante, precum susținerea biodiversității, reglarea microclimatului și furnizarea unor servicii ecosistemice.

Bucureștiul se confruntă cu un deficit semnificativ de spații verzi, amplificat de urbanizare, dezvoltarea imobiliară și fragmentarea habitatelor. Sursele consultate în cadrul monitorizării prezintă valori diferite privind suprafața spațiilor verzi. Potrivit datelor Greenpeace România, suprafața de spațiu verde pe cap de locuitor a scăzut de la aproximativ **16 m² în 1990** la **sub 9 m² în 2021**, mult sub **pragul legal de 26 m²/locuitor** și recomandarea OMS de **50 m²/locuitor**. În contrast, datele INS-TEMPO indică pentru 2024 o suprafață totală a spațiilor verzi de **4.506 hectare** în București. Această neconcordanță evidențiază lipsa unui inventar digital coerent, problemă pe care PMB încearcă să o soluționeze prin realizarea Registrului Spațiilor Verzi.

În acest context, administrarea riguroasă a Văcăreștiului reprezintă o componentă importantă a politicilor de conservare a biodiversității urbane. Biodiversitatea sa este afectată de presiuni precum dezvoltarea urbană, fragmentarea spațiilor verzi, poluarea, traficul, speciile invazive și schimbările climatice. Aceste presiuni, alături de incendiile repetate de vegetație din sezonul uscat, afectează reziliența ecosistemelor urbane și întăresc necesitatea protejării spațiilor verzi existente. Administrarea Parcului Văcărești implică instituții cu responsabilități distincte, între care Primăria Municipiului București (PMB), Administrația Parcului Natural Văcărești (APNV) și Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP). Raportul se axează în principal pe PMB și APNV, APNV fiind structura de administrare a parcului aflată în subordinea Consiliului General al Municipiului București, în timp ce ANANP are atribuții relevante în domeniul ariilor naturale protejate.

Statutul de arie naturală protejată și existența unui Plan de Management nu sunt însă suficiente, în sine, pentru a asigura conservarea biodiversității. Contează în ce măsură obiectivele asumate sunt susținute prin resurse financiare, măsuri concrete și o monitorizare constantă a rezultatelor.

02 INTRODUCERE

Pornind de la această problemă, monitorizarea a urmărit patru dimensiuni principale:

1. execuția bugetară reală a APNV, în raport cu necesarul de conservare stabilit prin propriul Plan de Management;
2. stadiul investițiilor verzi active și al măsurilor relevante pentru parc;
3. gradul real de transparență al instituțiilor responsabile, în special PMB și APNV;
4. calitatea consultării și implicării comunității în deciziile privind administrarea și conservarea parcului.

Monitorizarea civică permite verificarea modului în care instituțiile responsabile, în special PMB și APNV, utilizează resursele publice și implementează măsurile asumate pentru administrarea și conservarea parcului.

Sursă foto: https://greencommunity.ro/dambovita-2035-apel-international-de-idei/

03 CADRUL INSTITUȚIONAL ȘI RESPONSABILITĂȚILE INSTITUȚIILOR MONITORIZATE

Instituțiile care au atribuții în administrarea și protejarea Parcului Natural Văcărești includ Primăria Municipiului București (PMB), Administrația Parcului Natural Văcărești (APNV) și Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP). În cadrul prezentului raport, monitorizarea se concentrează asupra activității PMB și APNV, având în vedere rolul acestora în finanțarea, administrarea și conservarea parcului. APNV este structura de administrare a parcului aflată în subordinea Consiliului General al Municipiului București (CGMB).

Denumirea instituțiilor monitorizate: Primăria Municipiului București (PMB), Administrația Parcului Natural Văcărești (APNV)
Localitatea: București
Domeniul responsabilității instituțiilor monitorizate: administrația publică locală, administrarea și conservarea ariilor naturale urbane, finanțarea serviciilor publice, protejarea biodiversității și implementarea măsurilor de management și conservare a Parcului Natural Văcărești, în limitele atribuțiilor specifice fiecărei instituții.

De ce au fost alese aceste autorități? PMB și APNV au fost selectate deoarece au atribuții importante în administrarea și conservarea Parcului Natural Văcărești. PMB asigură o parte a cadrului administrativ și financiar relevant pentru funcționarea parcului, în timp ce APNV gestionează activitățile concrete de administrare, monitorizare și conservare.

ANANP este inclusă în analiza cadrului instituțional, fără a face obiectul monitorizării directe, având atribuții la nivel național în domeniul ariilor naturale protejate relevante pentru cadrul general în care funcționează aria protejată.

Responsabilitățile privind administrarea, finanțarea și protejarea Parcului Natural Văcărești trebuie analizate distinct, în funcție de competențele fiecărei instituții. Prezența mai multor instituții în cadrul de guvernanță nu înseamnă că acestea au atribuții identice sau că răspund în aceeași măsură pentru fiecare componentă analizată în raport.

04 CADRUL STRATEGIC ȘI OBIECTIVELE DE MEDIU

Analiza documentelor strategice și de planificare a identificat obiective privind conservarea biodiversității, dezvoltarea infrastructurii verzi, conectivitatea ecologică, managementul vizitatorilor și adaptarea climatică, cu referire explicită la Parcul Natural Văcărești.

Strategii municipale și sectoriale: SIDU București și Raportul de Mediu aferent prevăd protejarea biodiversității și habitatelor, extinderea și conectarea spațiilor verzi, precum și dezvoltarea unei infrastructuri de vizitare cu impact redus. SIDU 2021-2030 include PNV în rețeaua verde-albastră a Bucureștiului și îi atribuie un rol în gestionarea apelor pluviale și creșterea rezilienței climatice. Strategia Sectorului 4 2020-2024 urmărește protejarea, conservarea și promovarea PNV și valorificarea sa pentru turism urban, cu o țintă de **5 acțiuni** și un buget indicat de **70 milioane lei**. Aceste documente nu stabilesc însă, în mod explicit, indicatori cantitativi privind suprafața habitatelor restaurate, speciile conservate sau extinderea infrastructurii verzi care să permită evaluarea directă a progresului exclusiv pentru PNV.

Ce măsuri concrete sunt prevăzute pentru protejarea biodiversității din Parcul Văcărești? Pentru măsurile specifice de administrare și conservare a parcului, documentul central este Planul de Management al PNV. Planul stabilește un program de implementare pe 10 ani, cu măsuri prioritare pentru monitorizarea habitatelor și apei, controlul speciilor invazive, conservarea și monitorizarea faunei, infrastructura și educația pentru vizitatori, precum și evaluarea periodică și adaptarea managementului. Implementarea implică APNV, ONG-uri, voluntari și alți parteneri.

05 OBIECTIVE ȘI METODOLOGIA DE MONITORIZARE

Pornind de la aceste angajamente, monitorizarea a urmărit:

01. Analiza finanțării și execuției bugetare în raport cu necesarul de conservare prevăzut în Planul de Management

Monitorizarea urmărește modul în care resursele financiare alocate APNV sunt distribuite între funcționarea curentă, administrarea parcului și măsurile relevante pentru conservarea biodiversității, precum și relația dintre aceste alocări și necesarul estimat prin Planul de Management.

Analiza are în vedere atât bugetul aprobat, cât și execuția bugetară disponibilă, fără a considera automat diferența dintre necesarul estimat în Planul de Management și bugetul anual drept un deficit de finanțare, deoarece cele două valori pot avea perioade de referință și categorii de cheltuieli diferite.

02. Analiza investițiilor, a măsurilor de conservare și, în măsura disponibilității datelor, a rezultatelor acestora.

Monitorizarea urmărește identificarea investițiilor și proiectelor relevante pentru conservarea biodiversității, restaurarea habitatelor, conectivitatea ecologică și adaptarea climatică, precum și stadiul implementării, sursele de finanțare și indicatorii de rezultat disponibili.

Existența sau finanțarea unui proiect este analizată distinct de rezultatele sale ecologice. În cazul proiectelor aflate încă în implementare, raportul poate documenta obiectivele, activitățile și stadiul acestora, fără a atribui rezultate care nu au fost încă măsurate.

03. Evaluarea transparenței instituționale privind bugetele, implementarea și rezultatele.

Monitorizarea urmărește disponibilitatea, accesibilitatea și nivelul de detaliu al informațiilor publice privind bugetele, investițiile, măsurile de conservare și rezultatele acestora. Analiza utilizează informațiile publicate de instituții și răspunsurile obținute prin solicitări formulate în baza Legii nr. 544/2001. Lipsa identificării unei informații în sursele consultate este tratată ca o limitare a accesului la date în cadrul monitorizării și nu, în lipsa altor dovezi, ca o demonstrație că informația nu există sau nu este colectată de instituție.

05 OBIECTIVE ȘI METODOLOGIA DE MONITORIZARE

04. Evaluarea informării și implicării comunității în administrarea și conservarea parcului.

Monitorizarea urmărește mecanismele de informare, consultare, voluntariat și implicare civică disponibile în legătură cu administrarea și conservarea Parcului Natural Văcărești. Activitatea de monitorizare a combinat analiza documentară și financiară cu cercetarea de teren și interviuri. Au fost analizate bugetele PMB și APNV, strategiile și documentele de politici publice, contractele de achiziții și serviciile operaționale, precum și finanțările europene relevante.

A fost transmisă o solicitare în baza Legii nr. 544/2001 către PMB și a fost realizat un interviu cu conducerea APNV la 08.05.2026. Percepția cetățenilor a fost analizată prin 12 interviuri realizate în două etape: 8 interviuri pilot, prin eșantionare de convenienț̦ă, și 4 interviuri aprofundate, prin eșantionare „bulgăre de zăpadă". Rezultatele au caracter calitativ, nu sunt reprezentative statistic și nu pot fi generalizate la nivelul populației Bucureștiului sau al Sectorului 4.

Observația de teren, realizată timp de două ore, a urmărit starea biodiversității și habitatelor, infrastructura, salubrizarea, activitățile vizitatorilor, respectarea regulilor și principalele riscuri și presiuni antropice. Datele au fost completate cu informații obținute prin consultarea platformelor iNaturalist și eBird și au fost comparate cu informațiile disponibile de la APNV. Observația de teren reprezintă o verificare punctuală a situației întâlnite în intervalul monitorizat și nu permite, singură, formularea unor concluzii privind caracterul permanent sau frecvența fenomenelor observate. În mod similar, datele provenite din platformele de citizen science sunt utilizate ca surse complementare și trebuie interpretate în funcție de acoperirea temporală și spațială a observațiilor disponibile.

Analiza rezultatelor a urmărit triangularea informațiilor provenite din documente oficiale, date bugetare, interviuri, observația de teren și platformele de monitorizare, indicând separat situațiile în care concluziile se bazează pe o singură sursă sau pe observații punctuale.

06 INVESTIȚII RELEVANTE PENTRU BIODIVERSITATEA URBANĂ

ÎÎn cadrul monitorizării au fost identificate proiecte care pot contribui la îmbunătățirea conectivității ecologice, restaurarea habitatelor și adaptarea la schimbările climatice în zona Parcului Natural Văcărești. Proiectele diferă ca amploare, sursă de finanțare și stadiu de implementare, iar valorile financiare prezentate nu sunt direct comparabile în toate cazurile.

1. **Traversăm prin Verde - coridor ecologic Văcărești-Dâmbovița**

- **Scop:** conectarea Parcului Natural Văcărești cu Dâmbovița printr-un coridor verde-albastru și crearea de habitate pentru biodiversitatea urbană.
- **Stadiu:** în dezvoltare; proiectul include amenajarea sustenabilă a malurilor și un apel internațional de idei lansat în octombrie 2025.
- **Finanțare:** aproximativ 100.000 lei, prin Platforma de Mediu pentru București.
- **Beneficiari:** biodiversitatea din zona Văcărești-Dâmbovița și comunitățile locale.
- **Indicatori:** suprafață amenajată, habitate create, conectivitate ecologică și întreținere sustenabilă.

2. **Captarea și filtrarea apei pluviale - NATALIE**

- **Scop:** captarea și filtrarea apei de ploaie și redirecționarea acesteia către zonele umede ale parcului, pentru restaurarea habitatelor acvatice și susținerea amfibienilor.
- **Stadiu:** în implementare, cu termen estimat până la 31 august 2028.
- **Finanțare:** Horizon Europe, Misiunea „Adaptation to Climate Change"; bugetul total al proiectului este de 16,44 milioane de euro, fără o alocare distinctă publicată pentru situl din București.
- **Indicatori:** volum de apă captat și reutilizat, suprafață de habitat susținută/refăcută și funcționarea sistemului de monitorizare.

Cele două proiecte analizate urmăresc intervenții relevante pentru conectivitatea ecologică și restaurarea habitatelor, dar nu acoperă integral obiectivele Planului de Management. Rămân necesare măsuri privind monitorizarea biodiversității, controlul presiunilor antropice, infrastructura cu impact redus, educația ecologică și raportarea indicatorilor. În această etapă, monitorizarea a documentat în principal existența, obiectivele, finanțarea disponibilă și stadiul proiectelor. Evaluarea impactului lor ecologic necesită date ulterioare privind indicatorii de rezultat și, acolo unde este posibil, comparații înainte și după implementarea intervențiilor.

07 PARTICIPAREA PUBLICĂ ȘI IMPLICAREA TINERILOR ÎN GUVERNANȚA BIODIVERSITĂȚII URBANE

Deși legislația prevede consultări și dezbateri publice, în practică există dificultăți de comunicare și interacțiune între autorități și cetățeni. Majoritatea persoanelor intervievate nu cunosc aceste drepturi și nu au participat la consultări, considerând că opiniile individuale sunt rareori ascultate. Informațiile circulă mai ales prin grupuri de cartier și rețele sociale, ca reacție la probleme deja apărute. Consultările sunt anunțate în principal pe site-urile primăriilor, într-un limbaj birocratic și fără promovare activă, iar niciun respondent nu a fost informat direct despre modificările din parcuri. Singura experiență menționată, privind defrișările din Parcul Tineretului, a fost percepută ca tensionată și fără rezultate concrete. AAPNV a manifestat deschidere către dialog, însă resursele limitate îi restrâng capacitatea de a organiza consultări publice.

În paralel cu dificultățile de participare la deciziile publice, Parcul Văcărești oferă însă exemple de colaborare între administrație și societatea civilă. Programele de voluntariat, precum „Rangerii parcului", implică cetățenii în activități de igienizare, plantare și monitorizare, iar ONG-urile organizează activități educaționale pentru elevi în cadrul „Săptămânii Verzi" și „Săptămânii Altfel". O parte din infrastructura educațională și de vizitare a fost dezvoltată prin inițiative civice, în timp ce instrumente precum iNaturalist și eBird pot susține o formă modernă de Citizen Science, inclusiv prin coduri QR în parc.

Tinerii manifestă interes pentru protejarea spațiilor verzi, dar rămân slab conectați la procesele de decizie din cauza accesului dificil la informații și a limbajului administrativ. Digitalizarea comunicării, promovarea consultărilor pe social media și utilizarea codurilor QR în parcuri ar putea facilita implicarea.

08 INDICATORI PRIVIND CALITATEA MEDIULUI

Indicator	Situație actuală
Număr de specii floristice	331 specii și subspecii (266 native) Sursa 1, Sursa 2
Diversitate de specii (animale)	Ornitofaună, entomofaună, pești, mamifere, amfibieni și reptile. Sursa
Evoluția diversității avifaunei (păsări)	**Evoluție pozitivă:** În perioada anterioară declarării ariei protejate (2007-2012), erau înregistrate doar 92 de specii. DDupă declararea oficială a zonei ca arie protejată (2016), monitorizările recente au consemnat 170-180 de specii de păsări observate în mod regulat, confirmând că protecția sitului a atras noi populații de păsări. Sursa 1, Sursa 2
Specii de floră rare/amenințate	Wolffia arrhiza (amenințată național), Menyanthes trifoliata (relict pentru câmpie), Lindernia procumbens (interes comunitar). Sursa 1, Sursa 2
Specii de păsări protejate	Lebăda de vară, chirighița cu obraz alb, stârci, egrete, cormorani, pițigoi, pescăruși etc. Sursa
Prezența speciilor invazive	Cenușarul, Oțetarul roșu, Cenușarul, Frasinul American, Ulmul siberian, Ciulini. Sursa 1, Sursa 2
Evoluția presiunii speciilor alohtone (invazive)	**Tendință negativă:** Studiile inițiale din 2016 menționau prezența izolată a speciilor invazive pe diguri. Observațiile de teren din 2016 arată o expansiune agresivă în interiorul parcului a lăstarilor tineri de Oțetar roșu și Cenușar, care concurează vegetația nativă. Sursa 1, Sursa 2
Suprafața totală a ariei protejate	183 hectare Sursa
Spațiu verde pe cap de locuitor (din Sectorul 4)	8,89 m2/locuitor, mult sub limita impusă de Ordonanța de Urgență 195/2005 privind protecția mediului - 26 m2/locuitor Sursa

08 INDICATORI PRIVIND CALITATEA MEDIULUI

Indicator	Situație actuală
Calitatea aerului	Calitatea aerului din Parcul Natural Văcărești este, în general, favorabilă în raport cu zona urbană. În perioada 14-15 iulie 2026, valorile orare PM10 înregistrate la stația B-20 (Derenda APM2), cea mai apropiată de parc, au variat între 8,3 și 19,4 µg/m³, sub limita zilnică de 50 µg/m³. Vegetația și zonele umede contribuie la reținerea particulelor, fixarea carbonului și reducerea temperaturilor locale, oferind un serviciu important de reglare a calității aerului, în pofida presiunii traficului din proximitate. Sursa 1, Sursa 2
Evoluția calității apei și colmatării	**Tendință critică:** Datele (2016-2018) indicau un luciu de apă deschis stabil.În anul 2026, observațiile de teren indică o eutrofizare accentuată (peliculă densă de lintiță pe lacuri) și colmatare avansată din cauza secetelor recurente, proces care a restrâns apa liberă și a inundat potecile cu noroi gros. Sursa 1, Sursa 2
Perioada de colectare a datelor de bază	Datele analizate provin în principal din anul 2022, fiind completate cu informații din anii 2016 și 2018, iar interviul cu Administrația arată că se dorește o monitorizare făcută anual, după aceeași metodă, ca să poată fi comparate mai ușor rezultatele de la un an la altul și folosite și la nivel european. Sursa
Evoluția habitatelor de interes conservativ	Extindere documentată: Față de fișa inițială de înființare a rezervației, Planul de Management actual a identificat 4 tipuri de noi habitate (comunități palustre și zăvoaie de salcie albă), ridicând totalul la 7 habitate protejate (cu suprafețe între 0,23 ha și 80,96 ha). Sursa
Sisteme de monitorizare digitală instalate	Două camere de termoviziune inteligente (Asmita Gardens, Ring Grand Hotel) pentru detecția incendiilor; sistem integrat de monitorizare a biodiversității - încă în stadiu de proiect, neimplementat. Sursa
Platforme de citizen science utilizate de administrație	Ornitodata (monitorizare păsări, protocol standardizat de 5 minute/punct de observație) și iNaturalist. Sursa
Verificarea directă a stării generale a parcului (prezența pazei, igienizare/gunoi, starea infrastructurii de vizitare)	Pază: Absentă în teren, deși există containere de pază. Igienizare: Deficitară în interior, cu deșeuri plastice, chiștoace și zone cu sticlă spartă/fier-beton expus; la intrări și pe dig, igienizarea este adecvată. În jurul lacurilor nu s-au observat deșeuri. Infrastructură: Cabana, foișoarele, panourile și indicatoarele sunt intacte, dar unele bănci prezintă graffiti. Poteca spre Foișorul Înalt este inundată și impracticabilă din cauza colmatării. Sursa

09 CONSTATĂRI PRIVIND IMPLEMENTAREA

Analiza documentară, bugetară și interviul cu APNV indică diferențe între măsurile prevăzute în Planul de Management și resursele, instrumentele și acțiunile identificate în cadrul monitorizării.

AUDITUL EXECUȚIEI BUGETARE ȘI RIGIDITATEA FINANCIARĂ

Bugetul APNV este destinat în principal acoperirii cheltuielilor curente (salarii, pază și salubrizare), în timp ce protecția și monitorizarea biodiversității reprezintă sub 10% din fonduri. Din bugetul de 5,17 milioane de lei aprobat pentru 2025, execuția a fost de aproximativ 75% (3,9 milioane de lei). Planul de Management estimează necesarul pentru implementarea măsurilor de conservare la 6,48 milioane de lei, dintre care 4,4 milioane de lei pentru specii și habitate. În structura bugetară analizată nu a fost identificată o linie distinctă destinată măsurilor de conservare. Acest necesar nu poate fi comparat direct cu bugetul anual al APNV, deoarece valorile pot viza perioade și categorii de cheltuieli diferite. Diferența dintre bugetul aprobat și cel executat trebuie interpretată în raport cu structura cheltuielilor și motivele neexecutării, procentul de 75% nefiind suficient, în sine, pentru a demonstra o capacitate instituțională limitată de utilizare a resurselor.

AUDITUL INFRASTRUCTURII ȘI EVALUAREA PE TEREN

Infrastructura de vizitare este, în general, funcțională: indicatoarele, structurile din lemn și turnurile ornitologice sunt bine întreținute, iar toaletele ecologice și containerele sunt amplasate la periferia parcului. Persistă însă probleme privind gestionarea presiunilor antropice și siguranța: au fost observate urme de biciclete în zone mlăștinoase, deșeuri și chiștoace, sticlă spartă și fier-beton expus. Nu a fost observat niciun agent de pază în cele două ore de monitorizare, iar accesul către Foișorul Înalt era blocat de apă și noroi.

ANALIZA FAUNEI, FLOREI ȘI A DINAMICII HABITATELOR

Habitatele umede prezintă o biodiversitate ridicată, cu stufărișuri, zăvoaie de salcie și populații de păsări și insecte caracteristice. În același timp, echipa a observat vegetație acvatică densă, în contextul problemelor de eutrofizare și colmatare semnalate în sursele consultate, iar prezența unor specii invazive, precum oțetarul roșu, necesită intervenție. Lemnul mort contribuie pozitiv la biodiversitate, oferind habitat pentru insecte, ciuperci, lilieci și păsări. Observarea păsărilor cu pui și a unei densități ridicate de odonate indică menținerea unor funcții ecologice importante.

09 CONSTATĂRI PRIVIND IMPLEMENTAREA

Analiza documentară, bugetară și interviul cu APNV indică diferențe între măsurile prevăzute în Planul de Management și resursele, instrumentele și acțiunile identificate în cadrul monitorizării. APNV dispune de două camere cu termoviziune și urmărește dezvoltarea unui sistem integrat de monitorizare a incendiilor, vizitatorilor, parametrilor de mediu și biodiversității. Monitorizarea speciilor se realizează însă predominant manual, prin specialiști și platforme precum Ornitodata și iNaturalist.

PERCEPȚIA CETĂȚENILOR: OAZE NATURALE VS. PARCURI DE CONSUM

Interviurile realizate cu locuitorii au evidențiat perspective diferite asupra rolului, amenajării și utilizării spațiilor verzi urbane, conturând mai multe categorii de utilizatori. Pe de o parte, respondenții care preferă natura sălbatică și frecventează Delta Văcărești (R2, R9, R10 și R12) apreciază în special liniștea, biodiversitatea și conservarea habitatelor. Aceștia apreciază peisajul neatins, lipsa toaletărilor rigide și consideră parcul o adevărată „oază de relaxare" și un spațiu de meditație, militând ferm împotriva transformării unei arii protejate într-un parc clasic de agrement. La polul opus se situează persoanele care preferă parcurile amenajate în mod tradițional. Acestea tind să asocieze spațiile neamenajate cu zone „lăsate în paragină", definind conceptul de parc prin existența aleilor organizate, a băncuțelor dese, a spațiilor de joacă sigure pentru copii, a copacilor plantați controlat pentru umbră și a activităților de divertisment. Respondenții critică în general comercializarea și betonarea excesivă a altor parcuri din București.

Pe lângă aspectele estetice și de petrecere a timpului liber, interviurile au scos la iveală probleme grave de siguranță fizică și socială. O barieră critică în utilizarea liberă a parcurilor a fost semnalată de Respondentul 3, care a raportat un incident recent de hărțuire sexuală într-un parc din București. Această experiență traumatică a generat o frică persistentă, determinând-o să evite complet ieșirile singură și să prefere exclusiv însoțirea de către un bărbat în aceste spații.

09 CONSTATĂRI PRIVIND IMPLEMENTAREA

GUVERNANȚĂ, TRANSPARENȚĂ ȘI GĂURILE NEGRE ALE COMUNICĂRII PUBLICE

Analiza relației dintre cetățeni și autorități, fie că vorbim despre Primăria Generală (PMB), Administrația Parcului Natural Văcărești (APNV) sau Primăriile de Sector, indică, în răspunsurile persoanelor intervievate, dificultăți în identificarea instituțiilor responsabile pentru administrarea diferitelor categorii de spații verzi.

În ceea ce privește transparența și comunicarea, respondenții intervievați au declarat că nu au fost informați direct despre proiecte sau intervenții, iar majoritatea nu au participat la consultări publice. Unii respondenți au asociat această participare redusă cu lipsa de informare. În interviuri a fost exprimată și percepția că vocea unui individ izolat nu este luată în seamă de autorități dacă în spate nu se află o comunitate mare sau o persoană influentă, fiind menționate inclusiv situații în care respondenții afirmă că nu au primit răspuns la solicitări adresate Primăriei Sectorului 4. În practică, mobilizarea comunității este descrisă de respondenți ca realizându-se mai ales prin ONG-uri, grupuri locale și rețele sociale. APNV are în vedere dezvoltarea unei aplicații pentru sesizări și voluntariat, care ar putea facilita comunicarea și participarea.

Pentru consolidarea guvernanței, este necesară trecerea la un management mai integrat și transparent, prin clarificarea responsabilităților instituționale, dezvoltarea unui registru GIS public și consolidarea colaborării dintre PMB, APNV și Sectorul 4. Parteneriatele cu ONG-urile, citizen science și voluntariatul pot sprijini monitorizarea biodiversității și implicarea comunității. Printr-o abordare comună, problemele semnalate de cetățeni pot fi abordate mai eficient, contribuind la dezvoltarea unei culturi a responsabilității ecologice și la menținerea echilibrului dintre biodiversitatea locală și calitatea vieții urbane.

10 RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA IMPLEMENTĂRII ȘI A TRANSPARENȚEI

PENTRU PMB ȘI APNV:

1. **Corelarea anuală a Planului de Management cu bugetul și execuția**

Pentru fiecare măsură de conservare ar trebui publicate anual, într-o situație centralizată și ușor accesibilă, suma estimată, suma alocată, suma cheltuită, stadiul implementării și rezultatele obținute. Astfel, progresul ar putea fi urmărit transparent și comparat cu obiectivele asumate.

2. **Îmbunătățirea informării și consultării publice**

PMB și APNV ar putea îmbunătăți accesul cetățenilor la informații privind responsabilitățile instituțiilor și oportunitățile de participare la deciziile referitoare la parc. Anunțurile despre consultări și proiecte ar putea fi comunicate și prin canalele folosite frecvent de cetățeni, nu doar prin paginile instituționale.

PENTRU PMB:

3. **Crearea și operaționalizarea unui registru public digital al spațiilor verzi**

Registrul ar trebui să includă situația juridică și cadastrală a terenurilor și să fie corelat cu PUG/PUZ și cu o hartă GIS accesibilă publicului. Măsura ar contribui la clarificarea situației administrative a spațiilor verzi și ar facilita monitorizarea civică.

PENTRU PMB ȘI, ÎN LIMITA COMPETENȚELOR SALE, SECTORUL 4:

4. **Formalizarea și consolidarea parteneriatelor cu ONG-urile de mediu**

Colaborarea cu organizații precum Asociația Parcul Natural Văcărești și WWF România poate sprijini proiectele de conservare, educația și comunicarea publică, precum și implicarea comunității în deciziile privind administrarea parcului. Parteneriatele trebuie însă să completeze, nu să înlocuiască, capacitatea proprie a administrației publice.

Pentru APNV:

5. **Consolidarea capacității interne de monitorizare**

Se recomandă dezvoltarea unei echipe permanente de specialiști și a unui sistem integrat de monitorizare a biodiversității, cu indicatori standardizați privind habitatele, speciile, conectivitatea și serviciile ecosistemice, inclusiv pentru urmărirea stării habitatelor umede și a speciilor invazive. Indicatorii utilizați ar trebui să permită monitorizarea periodică și compararea rezultatelor în timp, pe baza unei metodologii consecvente, iar evoluția lor să fie comunicată public, pentru a putea urmări starea biodiversității de la un an la altul.

6. **Extinderea programelor de citizen science**

Utilizarea sistematică a platformelor precum iNaturalist poate completa activitatea specialiștilor și poate încuraja participarea vizitatorilor la colectarea datelor. În acest scop, sunt necesare proceduri de verificare și validare a observațiilor, care să contribuie și la consolidarea implicării comunității.

11 BIBLIOGRAFIE

1. PMB. (2021). Regulament de organizare și funcționare. http://doc.pmb.ro/institutii/primaria/rof/ROF_PMB_20211206.pdf
2. PMB. (n.d.). Atribuțiile Primarului General al Municipiului București. https://pmb.ro/executiv/71/atributii
3. PMB. (2025). Bugetul propriu al Municipiului București. https://www.pmb.ro/buget/arhiva/get-anual-buget-list/2025/97
4. Buletin de București. (2025, aprilie 16). Planul prin care Bucureștiul devine un oraș verde, cu o investiție de 6 miliarde de euro. https://buletin.de/bucuresti/planul-prin-care-bucurestiul-devine-un-oras-verde-cu-o-investitie-de-6-miliarde-de-euro-doar-o-zecime-din-bani-vin-din-bugetul-capitalei/
5. PMB. (n.d.). PAOV București. https://paov.pmb.ro/
6. Parcul Natural București. (n.d.). Traversăm prin verde. https://parculnaturalbucuresti.ro/portfolio-item/bebuilder-8112/
7. Zeppelin. (n.d.). Transformarea cursului urban al Dâmboviței într-un coridor verde-albastru. https://e-zeppelin.ro/transformarea-cursului-urban-al-dambovitei-intr-un-coridor-verde-albastru/
8. Curatorial. (2026, februarie 19). Finanțare pentru bucureștenii care vor să rezolve probleme de mediu în cartierul lor. https://curatorial.ro/natura/finantare-pentru-bucurestenii-care-vor-sa-rezolve-probleme-de-mediu-in-cartierul-lor/
9. Primăria Sectorului 4. (2018, iulie 5). Proiect eco smart de 700.000 de euro. https://ps4.ro/comunicate-de-presa/proiect-eco-smart-de-700-000-de-euro-coordonat-de-primaria-sectorului-4/
10. Primăria Sectorului 4. (2021, aprilie 22). De ziua planetei Pământ, ecologizare în Delta Văcărești. https://ps4.ro/comunicate-de-presa/de-ziua-planetei-pamant-primaria-sectorului-4-a-ecologizat-delta-vacaresti/
11. Green News. (2022, iunie 28). Parcul Natural Văcărești afectat anual de incendii. https://greennews.ro/article/reportaj-parcul-natural-vacaresti-600-de-specii-de-plante-si-animale-protejate-afectat-anual-de-incendii/
12. Green Report. (2025, martie 4). Parcul Văcărești: între bani, birocrație și lupta pentru supraviețuire. https://green-report.ro/parcul-vacaresti-intre-bani-birocratie-si-lupta-pentru-supravietuire/

11 BIBLIOGRAFIE

13. PMB. (2025). Proiectul de buget al Municipiului București. https://doc.pmb.ro/institutii/cgmb/buget/docs/2025/20250305/pdf/2.43.pdf
14. PMB. (2025, mai 8). Plan de management al Parcului Natural Văcărești. https://apnv.ro/wp-content/uploads/2020/03/PM_PNV.pdf?_gl=1*1wucgi9*_ga*MjEwOTUONTExNS4xNzg0NDUwNTc1*_ga_56YBLY8MY8*czE3ODQ0OTMwMzIkbzMkZzAkdDE3ODQ0OTMwMzIkajYwJGwwJGgw
15. Consiliul Local Sector 4. (2025, martie 12). Hotărâre privind aprobarea bugetului general consolidat. https://ps4.ro/wp-content/uploads/2025/03/pr.nr_.41-12.03.2025-pt-af.-site.pdf
16. Curtea de Justiție a Uniunii Europene. (n.d.). C-638/18. https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/affair?lang=ro&publishedId=C-638%2F18
17. AERLive. (n.d.). https://aerlive.ro/
18. Comisia Europeană. (2025, decembrie 11). România trimisă în fața CJUE pentru monitorizarea aerului. https://romania.representation.ec.europa.eu/news/comisia-decide-sa-trimita-romania-fata-curtii-de-justitie-uniunii-europene-pentru-nerespectarea-2025-12-11_ro
19. Fundația Comunitară București. (2025, februarie 24). Proiecte pentru un București mai rezilient climatic. https://fundatiacomunitarabucuresti.ro/noutati/spatiu-educational-in-parcul-copiilor-si-o-zona-revitalizata-pe-malul-dambovitei-proiecte-noi-pentru-un-bucuresti-mai-rezilient-climatic
20. Platforma de Mediu. (n.d.). Pactul de mediu pentru un oraș bun de trăit. https://platformademediu.ro/pactul-de-mediu
21. Parcul Natural București. (2024, noiembrie 29). Soluții bazate pe natură pentru schimbările climatice. https://parculnaturalbucuresti.ro/cum-putem-diminua-riscurile-determinate-de-schimbarile-climatice-cu-ajutorul-naturii/
22. WWF România. (2025, noiembrie 7). Plantări pentru speciile polenizatoare în București. https://wwf.ro/dezvoltare-durabila/wwf-demareaza-plantari-in-bucuresti-pentru-speciile-polenizatoare-alaturandu-se-eforturilor-depuse-de-organizatii-locale/
23. Agerpres. (2025, decembrie 12). Capitala are nevoie de strategie de reziliență climatică. https://agerpres.ro/economic/2025/11/12/fundatia-comunitara-bucuresti-capitala-are-nevoie-urgenta-de-o-strategie-de-rezilienta-climatica--1502308
24. YouTube. (n.d.). https://www.youtube.com/watch?v=suRO9DPGZcM
25. Administrația Fondului pentru Mediu. (n.d.). Programe finanțate. https://www.afm.ro/programe_finantate.php

11 BIBLIOGRAFIE

26. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. (2026, ianuarie 30). Strategia națională pentru conservarea biodiversității. https://mmediu.ro/wp-content/uploads/2026/03/Strategia-pentru-conservarea-biodiversitatii.docx
27. Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate. (n.d.). https://ananp.gov.ro/
28. Parcul Natural București. (n.d.). Rețeaua națională a ariilor naturale urbane 2021-2023. https://parculnaturalbucuresti.ro/portfolio-item/reteaua-nationala-a-ariilor-naturale-urbane-2021-2023/
29. SC Ecologic SRL. (2023). Raport de mediu - SIDU București. https://estibucuresti.pmb.ro/pdf/sidu/docs/raport_de_mediu_sidu_mb_20230322.pdf
30. Guvernul României. (2025). Plan de acțiune pentru educația de mediu. https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2025/03/ANEXA-3-2.pdf
31. Ministerul Educației. (2023). Strategia educației pentru mediu. https://www.edu.ro/comunicat_presa_03_2023_adoptare_SNEM
32. Ministerul Mediului. (2024, decembrie 12). Strategia educației pentru mediu 2023-2030. https://mmediu.ro/domenii/educatia-pentru-mediu/strategia-nationala-privind-educatia-pentru-mediu-si-schimbari-climatice-2023-2030
33. PMB. (2022, octombrie 21). Plan local de acțiune pentru mediu - revizuit. http://doc.pmb.ro/consiliu/dezbatere/1597/1666356843ph_aprobare_plan_local_actiune_mediu.pdf
34. PMB. (n.d.). InfoAer. https://infoaer.pmb.ro/infoaer/imbunatatirea_calitatii_aerului
35. Ariton, A. (2020, februarie 18). Soluții pentru un București mai verde. https://ambasadasustenabilitatii.ro/solutii-pentru-un-bucuresti-mai-verde-transport-alternativ-transport-comun-si-spatii-pietonale/
36. Gala Societății Civile. (n.d.). Biodiversitate urbană - proiect. https://www.galasocietatiicivile.ro/participants_project_2025.php?id=192
37. PMB. (n.d.). Planul Urbanistic General. https://www2.pmb.ro/servicii/urbanism/pug/pug.php
38. EPMC Consulting. (2021). Planul de gestionare a deșeurilor București 2020-2025. https://doc.pmb.ro/institutii/primaria/directii/directia_servicii_publice/docs/planul_de_gestionare_a_deseurilor_din_mun_buc_2020_2025_20210827.pdf
39. RomActiv Business Consulting. (2020). Strategia de dezvoltare Sector 4. https://ps4.ro/wp-content/uploads/2020/11/Strategia-de-Dezvoltare-Locala-Sector4-2020-2024-Consultativa-11.20.pdf

11 BIBLIOGRAFIE

40. Chiriac, D., Humă, C., & Stanciu, M. (2009). Spațiile verzi - o problemă a urbanizării. https://www.revistacalitateavietii.ro/journal/article/download/437/362/691
41. Consiliul Local Sector 4. (2021, februarie 12). Hotărâre privind strategia de dezvoltare. https://ps4.ro/wp-content/uploads/2021/05/H_15_.pdf
42. Municipiul București & Banca Mondială. (2023). SIDU București 2021-2030. https://estibucuresti.pmb.ro/pdf/sidu/docs/c_formularea_strategiei_integrate_de_dezvoltare_urbana_a_municipiului_bucuresti.pdf
43. ANANP. (2016). Plan de management Parcul Natural Văcărești. https://apnv.ro/wp-content/uploads/2020/03/PM_PNV.pdf
44. CSR Media. (2026, ianuarie 8). Proiecte spații verzi finanțate de MOL. https://www.csrmedia.ro/mol-romania-spatii-verzi-cele-21-de-proiecte-finantate-cu-peste-800-000-de-lei-in-2025-au-fost-implementate-cu-succes/
45. PMB. (n.d.). Un București mai verde. https://www.pmb.ro/programe/4/menu-page/un-bucuresti-mai-verde
46. Ministerul Mediului. (2025, martie 2). Planul de management Văcărești - postare Facebook. https://www.facebook.com/Mediu.Romania/posts/950653837153212/
47. Iojă, C. (2022). Natura urbană a municipiului București. https://platformademediu.ro/CAP-1-Natura-urbana-a-municipiului-Bucuresti_2.1.pdf
48. Ministerul Mediului. (n.d.). Buget din toate sursele. https://mmediu.ro/informatii-de-interes-public/buget/buget-din-toate-sursele/
49. Ministerul Mediului. (n.d.). PNRR - păduri urbane. https://pnrr.mmap.ro/ministerul-mediului-apelor-si-padurilor-in-calitate-de-coordonator-de-reforme-si-investitii-finantate-prin-planul-national-de-redresare-si-rezilienta-pnrr-prelungeste-apelul-necompetitiv-de-proie-2/
50. Calitatea Aerului. (n.d.). https://www.calitateaer.ro/public/home-page/?__locale=r
51. Smark. (n.d.). Proiecte de mediu pentru spații verzi. https://www.smark.ro/articol/62036
52. G4Media. (n.d.). Coridor verde-albastru Dâmbovița. https://www.g4media.ro/galerie-foto-de-la-albia-de-beton-a-dambovitei-la-coridorul-verde-albastru-al-bucurestiului
53. OAR București. (2025, decembrie 2). https://www.oar-bucuresti.ro/anunturi/2025/12/02/c/
54. Green Community. (n.d.). Dâmbovița 2035 - apel de idei. https://greencommunity.ro/dambovita-2035-apel-international-de-idei/

11 BIBLIOGRAFIE

55. Parcul Natural București. (n.d.). https://parculnaturalbucuresti.ro/portfolio-item/natalie-2/
56. Guvernul României. (2025). Ordin MMAP nr. 1363/2025. https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/298192
57. Parlamentul României. (2011). Legea nr. 104/2011. https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/129642
58. Comisia Europeană. (n.d.). Proiect CORDIS. https://cordis.europa.eu/project/id/101112859
59. Europa Liberă România. (n.d.). Parcul Văcărești - incendii și riscuri. https://romania.europalibera.org/a/parcul-vacaresti-pericol-incendiu-abuz/31395128.html
60. Parcul Natural Văcărești. (n.d.). Postare Facebook. https://www.facebook.com/parculnaturalvacaresti/photos
61. Greenpeace România. (n.d.). Spațiile verzi sub 10 mp/locuitor. https://www.greenpeace.org/romania/articol/4401
62. Agerpres. (2025, octombrie 21). Registrul spațiilor verzi. https://agerpres.ro/administratie/2025/10/21
63. Greenpeace România. (n.d.). Suspendarea PUZ-urilor. https://www.greenpeace.org/romania/articol/5549
64. ANPM. (n.d.). Rapoarte calitatea aerului. https://djmbuc.anmap.gov.ro/category/10-calitatea-aerului
65. INS. (n.d.). TEMPO Online. http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/

Co-funded by the European Union

CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE, PROVIDING EXPERTISE

INFORMAȚII DESPRE *Echipă*

Andreea-Elena Nițu

Andreea este studentă la masterul de Politici publice pentru energie, sustenabilitate și schimbări climatice din cadrul Universității din București. Este interesată de protecția mediului și de modul în care politicile publice pot contribui la păstrarea spațiilor verzi și a biodiversității.

Își dorește să înțeleagă mai bine cum pot fi protejate spațiile naturale din București și ce poate fi îmbunătățit în administrarea acestora. Consideră că implicarea cetățenilor și transparența autorităților sunt importante pentru păstrarea acestor spații pentru generațiile viitoare.

Ioana Pașa

Ioana este masterandă în Politici Publice: Energie, Schimbări Climatice și Sustenabilitate la Universitatea din București. Experiențele internaționale și discuțiile din cadrul proiectelor la care a participat i-au arătat că orașe asemănătoare pot fi percepute și trăite diferit, în funcție de modul în care sunt luate deciziile privind spațiul comun. Este preocupată în special de distanța dintre cetățeni și instituții și consideră că orașele se pot dezvolta mai bine atunci când oamenii sunt informați, ascultați și implicați.

Andreea-Luciana Bizera

Bizera Andreea Luciana este studentă în anul terminal la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, specializarea Sociologie, din cadrul Universității din București. A ales acest domeniu din pasiunea pentru cunoașterea lumii înconjurătoare și a oamenilor, interes care s-a transformat treptat în dorința de a-i ajuta pe ceilalți. Este interesată de modul în care oamenii sunt interconectați prin diverse rețele sociale, afective sau birocratice și de felul în care acestea influențează funcționarea societății.

Co-funded by the European Union

CENTRUL ROMÂN DE POLITICI EUROPENE
CRPE
DEBATING EUROPE, PROVIDING EXPERTISE

Coordonatoare CRPE

Doriana Gheorghe, Tania Acsinte și Cătălina Meiroșu

Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat cele ale Uniunii Europene sau ale Agenției Executive pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici autoritatea de finanțare nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.